Muris Hissesinin Tespiti

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Bölge Adliye Mahkemesi İstanbul BAM 12. Hukuk Dairesi	16.10.2025	Kaldırma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2023/2452	2025/1641	SPKn 13/4, HMK 353/1-a-6, HMK 362/1-g

ÖZET

Kaydileştirilmeyen hisseler YTM'ye geçse de YTM ödemesi için pay sahipliğinin önce tespiti gerekir; tespit için başka yol olmadığından mirasçıların ihraççı bankaya karşı açtığı tespit davasında husumet bankadadır. Tereke adına tek arabuluculuk ücreti hükmedilir.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/muris-hissesinin-tespiti-ihracci-banka-husumet-bam-2025-1641/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

T.C.

İSTANBUL

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ

12. HUKUK DAİRESİ

ESAS NO : 2023/2452

KARAR NO : 2025/1641

TÜRKMİLLETİADINA

KARAR

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ: İSTANBUL 11. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ

TARİHİ: 13/06/2023

NUMARASI : 2021/210 Esas - 2023/484 Karar

DAVA: Hissedarlığın Tespiti

DAVA TARİHİ: 25/03/2021

BİRLEŞEN İSTANBUL 16. ATM 2021/250 ESAS SAYILI DOSYASI YÖNÜNDEN

DAVA: Hissedarlığın Tespiti

İSTİNAF KARAR TARİHİ: 16/10/2025

Asıl ve birleşen davanın reddine ilişkin verilen kararın davacılar vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine düzenlenen rapor ve dosya kapsamı incelenip gereği görüşülüp düşünüldü;

DAVA: Asıl ve birleşen davada davacılar vekili; davacıların murisi olan ... T.C. Kimlik nolu ... ... olarak bilinen "..." isimli kişinin dönemin padişahı ...'ın Türk-Müslüman işadamlarına milli bir banka kurulması yönündeki çağrı mektubu üzerine 128 bin adet altın karşılığında A tipi hisse senedi alarak "11/03/1917 tarihinde 4 milyon Osmanlı lirası sermaye ile kurulan" Osmanlı ... Milli Bankasına kurucu ortak olduğunu, ...'nın, Osmanlı ... Milli Bankasının kurulmasından yaklaşık dört ay sonra 26/06/1917 tarihinde vefat ettiğini, davalı ...Bankası'nın 1924 tarihli ilk ana statüsünün 5. maddesi uyarınca 1 milyon Türk lirası sermaye ile 26/08/1924 tarihinde kurulduğunu ve 1927 yılında...Bankası ile birleştiğini, birleşme sonucu ...Bankasının sermayesinin 4 milyon liraya çıktığını, birleşme ile birlikte davacıların murisinin davalı ...Bankası'nın ortağı haline geldiğini, birleşme sonrası dönemde hayatta olan mirasçılarda pay senetleri olmakla birlikte zaman içinde bu senetlerin kaybolduğunu, 1950'li yıllara kadar bir kısım mirasçılara davalı banka tarafından çağrı ve tebligatlar yapıldığı, bu aşamada muris ...'nin ve dolayısıyla davacı mirasçıların ortak olup olmadığının ispatı noktasında, öncelikle davalı bankanın defterleri ve...Bankası ile birleşme kayıtlarına dayandıklarını belirterek murisin davalı bankanın ... Milli Bankası ile birleşmesi sırasında kurucu ortaklık veya ortaklık payının davalı şirketin pay defterine kayıtlı olup olmadığının, kayıtlı olması halinde hangi pay türüyle ve ne kadar hisse adedi ile kaydının yapıldığının, hisselerinin o zamanki ve hali hazırdaki değerlerinin ne kadar olduğunun, davalı banka tarafından bedelli veya bedelsiz sermaye artışı yapılıp yapılmadığının ve yapıldıysa murisin davalı banka nezdindeki hisselerinin bu artıştan ne oranda etkilendiğinin, murisin hisselerine sermaye artışları yönünden muafiyet getirilip getirilmediğinin, davalı bankanın bildirim ve çağrılarının murise ve mirasçılarına ulaştırılıp ulaştırılmadığının ve iletişimin nasıl kurulduğunun, murisin hisselerine ilişkin 1927 tarihinden bu yana tahakkuk eden kâr paylarının miktarı ve akıbetinin, geçmişe dönük ne kadar kâr payı getirdiğinin ve an itibarıyla murisin davalı banka nezdinde ortaklık ve diğer feri haklardan kaynaklı güncel haklarının muhteviyatının ve miktarının tespit edilmesine, tespit edilen hisselerin davacı mirasçılara miras hisseleri oranında devrine, devrin mümkün olmaması halinde hisse bedellerinin güncel değerlerinin hakkın doğumu tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte şimdilik 4.000-TL'sinin davalı bankadan tahsiline, ayrıca hisselere tahakkuk edecek güncel kâr payının hakkın doğumu tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ve diğer tüm fer'ileriyle birlike, şimdilik 1.000-TL'sinin davalı bankadan tahsiline ve mirasçı olan davacılara miras hisseleri oranında ödenmesine karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

CEVAP:

Davalı vekili; müvekkili banka kayıtlarında yapılan incelemede hissedarlar defterinde Eskişehir nüfusuna kayıtlı ... isimli kişi adına hisse senedi kaydına rastlanmadığını, bu nedenle davanın esasına girilmeden önce, bu hususun şüpheye yer bırakmayacak şekilde davacılar tarafından ispatlanmasının gerektiğini, öte yandan davacıların murisinin...Bankası hisse sahibi olduğu iddiası ile hak iddia ileri sürülmekte ise de dava dilekçesi ekinde hisse senedi ibraz edilmediğini, Sermaye Piyasası Kanunu'nun "Sermaye Piyasası Araçlarının Kaydileştirilmesi" başlıklı 13. maddesinin 4. fıkrası gereği 31.12.2012 tarihinden önce müvekkil bankaya teslim edilerek kaydileştirme talebinde bulunulmayan hisse senetleri Yatırımcı Tazmin Merkezine aktarıldığından, iddia edilen hisse senetlerine ilişkin hak sahipliğinin olması halinde dahi sona erdiğini belirterek davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

İLK DERECE MAHKEME KARARI: Mahkemece; davacı tarafın dava konusu ettiği hisselerin kanuni düzenlemeler gereği belirtilen süre içerisinde kaydileştirilmemiş olmaları nedeniyle Yatırımcı Tazmin Merkezine devredildiği, davalının sorumluluğunun bulunmadığı ve davalıya karşı talepte bulunulamayacağı gerekçesiyle asıl davanın pasif husumet yokluğu nedeni ile usulden reddine, asıl dava bir kısım mirasçılar tarafından verilen vekalet ile tüm mirasçılar davacı gösterilerek dava açılması üzerine vekaletnamesi bulunmayan mirasçıların davaya muvafakat edip etmediklerinin tespiti için muhtıra çıkarıldığı, davacılar ... ve ... tarafından 30/03/2021 tarihli dilekçe ile açılan davaya muvafakat edildiği bildirildiği halde, 06/04/2021 tarihinde ise eldeki davanın açıldığı, açılan davaya muvafakat eden davacıların daha sonra birleşen davayı açmakta hukuki yararlarının bulunmadığı gerekçesiyle birleşen davanın hukuki yarar yokluğu nedeni ile usulden reddine karar verilmiştir.

İSTİNAF SEBEPLERİ: Davacılar vekili; davada terditli olarak talepte bulunulduğunu, murisin davalı bankanın ... Milli Bankası ile birleşmesi sırasında kurucu ortaklık veya ortaklık payının ...Bankası A.Ş. pay defterine kayıtlı olup olmadığının, kayıtlı olması halinde hangi pay türüyle ve ne kadar hisse adedi ile kaydının yapıldığının, hisselerinin güncel değerlerinin ne kadar olduğunun, davalı banka tarafından yapılan sermaye artışlarından murisin yararlanıp yararlanamayacağının, ...'nin hisselerine sermaye artışları yönünden muafiyet getirilip getirilmediğinin, davalı bankanın bildirim ve çağrılarının ...'ye ve mirasçılarına ulaştırılıp ulaştırılmadığının, ...'nin hisselerine ilişkin 1927 tarihinden bu yana tahakkuk eden kâr paylarının miktarı ve akıbetinin, geçmişe dönük ne kadar kâr payı getirdiğinin ve an itibarıyla ...'nin davalı banka nezdinde ortaklık ve diğer feri haklardan kaynaklı güncel haklarının muhteviyatının ve miktarının tespitinin istendiği halde mahkemece bu hususta hiç bir araştırma yapılmadığı gibi asli talepleri bakımından karar verilmemesinin doğru olmadığını, davacının asli talebinin esastan incelenmediği sürece feri talebin incelenemeyeceğini, mahkemece kararda atıf yapılan istinaf kararının temyiz incelemesinde olduğunu, mahkemece tespit talebi doğrultusunda yapılan bilirkişi incelemesinde davalı bankanın fihrist kayıtlarında ... kaydına ulaşıldığını, davalı banka tarafından sunulan 1975 tarihli hissedarlar defterinde şirketin 30648 numaralı hisse sahibi olarak ... isimli kişinin bulunduğunun yazılı olduğunu, bu kişinin müvekkillerinin murisi olup olmadığı noktasında yeterli araştırma yapılmadığını, mahkemece verilen kararın müvekkillerinin hak arama özgürlüğünün ihlali niteliğinde olduğunu, müvekkillerinin ellerinde hisse senedi olmaması nedeniyle eldeki davayı açtığını, müvekkillerinin ellerinde hisse senedi bulunsa dahi YTM tarafından müvekkillerine ödeme

yapılabilmesi için hisse senetlerinin banka tarafından sahipliğinin tespiti gerektiğini, YTM'nin 26/10/2023 tarihli yazısında yönetmelik kapsamında ödeme yapılabilmesi için fiziki payların asıllarının ilgili ihraççı şirkete teslim edilmesinden sonra başvurulması, ilgili payların kaybolmuş olması halinde ise mahkemeden zayi kararı alınması gerektiğinin bildirildiğini, bu durumda müvekkillerinin haklarını kullanmasının mümkün olmadığını belirterek kararın kaldırılmasını talep etmiştir.

GEREKÇE: Dava, davacılar murisinin davalı bankanın hissedarı olup olmadığı, hissedarı ise hisse miktarının tespiti ve güncel hisse bedeli ve kar paylarının ödenmesi istemine ilişkindir. Mahkemece, davacı tarafın dava konusu ettiği hisselerin kanuni düzenlemeler gereği belirtilen süre içerisinde kaydileştirilmemesi nedeniyle Yatırımcı Tazmin Merkezine devredildiği, davalının sorumluluğunun bulunmadığı ve davalıya karşı talepte bulunulamayacağı gerekçesiyle asıl davanın pasif husumet yokluğu nedeni ile birleşen davanın ise hukuki yarar yokluğu nedeniyle usulden reddine karar verilmiştir.6362 sayılı Kanun'un 13/4. maddesinde kayden izlenmeye başladığı tarihi izleyen yedinci yılın sonuna kadar teslim edilmeyen sermaye piyasası araçlarının YTM'ye intikal edeceği, bunların üzerindeki sınırlı ayni hakların kendiliğinden sona ermiş sayılacağı, bunların YTM'nin hesabına geçmesinden itibaren üç ay içinde satılacağının düzenlendiği, ancak, Anayasa Mahkemesi'nin 12.11.2015 tarih ve 29530 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.10.2015 tarih ve 2015/29 E., 2015/95 K. sayılı kararıyla bu düzenlemenin iptaline karar verildiği, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı üzerine, ortaya çıkan hukuki boşluğun, 07.09.2016 tarihinde yürürlüğe giren "6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 13 üncü Maddesinin Dördüncü Fıkrasının Kısmen İptali Üzerine Yatırımcı Tazmin Merkezi Tarafından Yatırımcılara Yapılacak Ödemelere İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" ile doldurulduğu, anılan Yönetmeliğin 4. maddesinde; "Kayden izlenmeye başlandığı tarihi izleyen yedinci yılın sonuna kadar teslim edilmediği için mülkiyeti YTM'ye intikal eden sermaye piyasası araçlarından; ilgili mevzuat uyarınca satışı yapılmamış olanlar 8 inci maddede belirtilen esaslar çerçevesinde aynen, satışı yapılmış olanlar ise 9 uncu maddedeki esaslar çerçevesinde belirlenen satış tutarları dikkate alınarak, 10 uncu maddede belirtilen nemaları ile birlikte, YTM'ye başvuran hak sahiplerine EK-1'de yer alan taahhütname ve ibraname alınmak kaydıyla ödenir. Ödeme için 5 inci maddede yer alan belgelerle birlikte YTM'ye başvurulması gerekmektedir." denildiği, bu Yönetmelik ile YTM'ne intikal eden hakların hangi usulle talep edileceğinin belirlendiği anlaşılmaktadır. Davaya konu edilen hisselerin kaydileştirilmeleri için fiziken teslim edilmediği ve yedi yıllık sürenin geçtiği hususunda ihtilaf bulunmamaktadır.Bununla birlikte davacılar vekilinin başvurusu üzerine YTM tarafından düzenlenen cevabi nitelikteki 26/10/2023 tarihli yazıda; davacıların murisinin paylarının Merkezlerine aktarılıp aktarılmadığı hususunda bilgi bulunmadığı, Yönetmelik uyarınca ödeme yapılabilmesi için fiziki payların asıllarının ilgili ihraççı şirkete teslim edildikten sonra Merkezlerine başvurulması, payların kaybolması halinde mahkemeden alınacak zayi kararı ile doğrudan başvuru yapılması gerektiği, bu iki durum haricinde Merkezlerince herhangi bir ödeme yapılmasının mümkün olmadığı, ayrıca Yönetmelik kapsamında yer alan payların ilgili ihraççı şirkete ait olduğunun ve sahipliğinin tespit edilmesi sonrasında ilgili ihraççı şirket tarafından teslim tutanağı düzenleneceği, bu tutanağın ödenecek tutarın belirlenmesine dayanak teşkil edeceği, hak sahibinin süreç içerisinde bedelsiz sermaye artırımlarından hak ettiği pay sayısı ve hak ettiği kar

payı tutarlarının ihraççı şirket yetkilileriyle Merkezleri arasında sağlanan mutabakat neticesinde belirlendiği belirtilmiştir. Bu hususlar Yönetmelik'de de düzenlenmiş olup, bahsi geçen yazıdan da anlaşılacağı üzere davacıların YTM'ye müracaat edebilmesi için ellerinde murisin hissedarlığını tespit eden bir belge bulunması, payların ihraççı şirkete ait olduğunun ve sahipliğinin tespiti sonrasında ihraççı şirket tarafından teslim tutanağı düzenlenmesi gerekmektedir. Davacıların, murislerinin davalı şirkette sahip olduğu hisse senetlerinin bedeli ile birlikte nemalarını YTM'den talep edebilmesi için öncelikle murislerinin davalı bankadaki pay sahibi olduğunu tespit ettirmeleri gerekir. Davacıların murisinin bankada hissedar olduğunu gösteren ve bankaca onaylanan bir belge bulunmadığından, murisin bankadaki hisselerinin tespiti için başkaca bir hukuki yol da öngörülmediğinden, davacıların, murislerinin davalı bankadaki hisselerinin dava yoluyla tespitini istemekte hukuki yararı bulunduğu açıktır. Davada aynı zamanda davacıların murisinin davalı bankadaki ortaklığının tespiti istendiğinden, Yönetmelik'de hissedarlığın tespiti noktasında YTM'yi kılan bir düzenleme de bulunmadığı dikkate alındığında husumetin davalı bankaya yöneltilmesinde bir isabetsizlik bulunmadığı halde davacıların tespit talebi bakımından davanın husumet yokluğu nedeniyle reddi doğru olmamıştır. (Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 17/04/2024 tarih, 2022/6566 E. 2024/2950K. sayılı içtihadı). Kabule göre de, dava tereke adına açıldığından tek bir arabuluculuk ücretine hükmedilmesi gerekirken, her bir mirasçı yönünden ayrı ayrı hükmedilmesi de yerinde görülmemiştir. Açıklanan nedenlerle; davacıların murisin davalı bankadaki hissedarlığının tespiti istemine ilişkin talep bakımından davanın husumet nedeniyle reddi doğru olmadığından, davacılar vekilinin istinaf başvurusunun kabulüne, kararın kaldırılmasına, bilirkişi raporunda davalı bankaya ait 1975 tarihli Hissedarlar Defterinde tespit edilen "..." isimli kişinin davacıların murisi olup olmadığının davalı bankaya ait kayıtlar üzerinde yapılacak ilave inceleme ile netleştirilebileceğinin belirtildiği de dikkate alınarak, davacıların murisinin davalı banka hissedar olup olmadığının belirlenmesi yönünden taraf delilleri toplanıp sonucuna göre karar verilmek üzere dosyanın kararı veren mahkemeye gönderilmesine karar verilmiştir.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle:

Davacılar vekilinin istinaf başvurusunun kabulüne, İstanbul 11. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2021/210 Esas - 2023/484 Karar sayılı 13/06/2023 tarihli kararının, HMKnın 353(1)a-6 maddesi gereği KALDIRILMASINA;"Dava yeniden görülmek üzere dosyanın kararı veren mahkemeye gönderilmesine" Yatırılan 269,85-TL peşin istinaf karar harcının istek halinde davacıya iadesine,Dosya üzerinde yapılan inceleme sonunda HMK'nın 362(1)-g maddesi uyarınca kesin olmak üzere oy birliği ile karar verildi16/10/2025